

Evitem el que encara és evitable

Les autonomies haurien de gestionar l'execució de les noves infraestructures estatals en els seus respectius territoris

JOAQUIM COELLO*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 24.10.07

La negociació de la Generalitat de Catalunya amb el Govern de l'Estat en relació a la disposició addicional tercera de l'Estatut que estableix que el pressupost d'inversió en infraestructures serà equivalent al percentatge del PIB català respecte de l'espanyol en els propers set anys constitueix un èxit de la Conselleria d'Economia, en primer lloc perquè s'amplia el concepte d'infraestructures i, per tant, s'obtenen més diners; i en segon lloc, perquè es concreta un acord que va quedar necessàriament i relativament indefinit en la negociació de l'Estatut. És en els detalls i en les concrecions on hi ha les dificultats i els èxits de qualsevol negociació. L'acord suposa una inversió entre els anys 2007 i 2013 de 34.500 milions d'euros. La inversió mitjana per aquests conceptes ha estat, fins ara, d'uns 2.800 milions anuals. Per tant, hauria estat d'uns 19.500 milions els pròxims set anys. És a dir, que la negociació ha suposat, doncs, un increment de la inversió de 15.000 milions, un 75% més del que és l'històric. No cal gaires qualificatius per ponderar l'èxit de la negociació, tot reconeixent, a més, l'encert inicial de l'acord **Mas-Zapatero**.

VENINT D'ON venim, convé assenyalar que aquest augment d'inversió en infraestructures suposa un increment global d'inversió del sector públic estatal a Catalunya el 2008 --respecte del 2007-- del 22,6%. I en aquest any és del 21,1% per a Andalusia i del 25,4% per a València. El nostre

creixement d'inversió el 2008 és comparable al d'altres regions, tenint en compte la disposició addicional de l'Estatut, però continuem amb el dèficit d'inversió respecte del que ens correspondria per població o pel PIB: la solidaritat catalana es manté respecte de les altres regions de l'Estat. La qüestió cabdal és, però, si amb els mecanismes i els òrgans de gestió actuals del Govern central és esperable que aquests pressupostos per a inversions es puguin realment executar entre el 2007 i el 2013. Dues dades fan pensar que no. El grau d'inversió real respecte del pressupost ha estat a Catalunya per part del Ministeri de Foment, entre els anys 2001 i el 2005, només del 73,3% del pressupost; i el volum de projectes en els quals invertir del 2008 al 2011 és d'11.300 milions, mentre que la inversió pressupostada és ara de 19.900 milions. Dit d'una altra manera, els nostres projectes actuals només cobreixen el 59% dels diners pressupostats. L'experiència demostra que una de les tendències de l'Administració central una vegada han estat aprovats els pressupostos és alentir les inversions, la qual cosa fa òbviamment que els objectius de dèficit zero dels pressupostos de l'Estat es puguin assolir una vegada que la partida està consignada i la pressió de la demanda d'inversió ha estat neutralitzada. Ningú pot reclamar allò que formalment ja s'ha obtingut. No sembla, doncs, que els mecanismes de què disposem per invertir els diners que se'ns han atorgat per a la millora de les infraestructures siguin els més adequats, malgrat que la manca d'inversió en infraestructures científiques i de recerca representa una oportunitat per recuperar part dels fons que se'ns han atorgat. I això ho abonen dues raons bàsiques: hi ha, d'una banda, projectes en curs que requereixen inversió, per exemple, la xarxa de Parcs Científics de les Universitats Catalanes; i, de l'altra, el temps per mobilitzar aquests projectes és més curt que el que

requereixen infraestructures clàssiques, pel seu menor impacte públic i mediambiental. El mateix es pot dir respecte de les xarxes de comunicacions, etcètera. És a dir, l'ampliació del concepte d'infraestructures obre una possibilitat d'augmentar la inversió real a Catalunya en els propers anys. Si és un fet incontrovertible que tant Estat és el Govern central com la Generalitat de Catalunya, s'hauria de poder crear un organisme autònom dependent d'aquesta última que per encàrrec de gestió --figura jurídicament existent i utilitzada a bastament-- , executés les inversions estatals a la comunitat autònoma i s'encarregués d'identificar i redactar els projectes per als quals en els propers anys tindrem diners però no possibilitat d'invertir-los. És indubtable que la proximitat i el coneixement dels problemes, les necessitats i peculiaritats del territori que té la Generalitat li donen un avantatge respecte de la llunyania del Govern central. El trasllat del secretari d'Estat del Ministeri de Foment a Barcelona, on passa dos o tres dies a la setmana per resoldre el problema del mal funcionament de la xarxa de Rodalies, demostra per la via dels fets aquesta afirmació.

D'UNA MANERA progressiva, seria lògic que fossin les comunitats autònomes les encarregades de gestionar l'execució de noves infraestructures estatals en el seu propi territori. Una de les dues potes de l'AVE al País Basc és gestionada pel Govern autònom, ¿per què no hauríem de fer-ho nosaltres per a infraestructures importants? Seria, doncs, el moment que es procedís a la creació d'aquest organisme que faria possible aprofitar uns recursos que s'han concedit, donat el retard crònic de les nostres infraestructures en sentit ampli. L'avantatge d'aquesta proposta és consolidar un mode d'actuació que evitarà que es

perdin inversions pressupostades en infraestructures, com ha succeït en els últims anys, malgrat l'efecte limitador que sobre aquesta pèrdua estableix ara la disposició addicional tercera de l'Estatut. Evitem el que és evitable.

* Enginyer